

Galvas, Milan a kol.: Liberalizace pracovního práva a její nástroje v současném období

1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 182 s. ISBN 978-80-210-5666-4

Hana Zemanová Šimonová*

Předkládaná* monografie vznikla v roce 2011 na základě výzkumné činnosti autorů v rámci specifického výzkumu řešeného na Právnické fakultě Masarykovy univerzity pod označením „Liberalizace individuálního a kolektivního pracovního práva a její nástroje v současném období“ a byla vydána v řadě teoretické Spisů Právnické fakulty Masarykovy univerzity. Kolektiv autorů Milana Galvase, Zdeňky Gregorové, Jana Horeckého, Jany Komendové, Jaroslava Stránského a Dominika Ženatého, se v celkem šesti kapitolách a na 182 stranách zabývá tématem liberalizace pracovního práva. Jedná se o téma, které je v současnosti velmi diskutované nejen v pracovněprávní praxi, ale rovněž v rámci akademické obce, jak ostatně autoři konstatují v úvodu monografie. Aktuálnost úvah o liberalizaci pracovního práva vyplývá mimo jiné z tematického zaměření me-

zinárodní vědecké konference „Pracovní právo 2010“ konané v říjnu roku 2010 v Třešti, která byla věnována „Flexibilním formám zaměstnávání.“

Mezi odborníky specializujícími se na pracovní právo je v současnosti diskutováno zejména o možnostech uvolnění právní úpravy takovým způsobem, aby účastníci pracovněprávních vztahů mohli využít smluvní volnosti a upravit svá práva a povinnosti v intencích základní ústavněprávní zásady „co není zakázáno, je povoleno,“ avšak za podmínky zachování nezbytné sociální a právní ochrany zaměstnance jakožto slabší smluvní strany. V tomto směru se hovoří o „flexicitě“ pracovního práva, která představuje jakousi kombinaci flexibilní a volnější pracovněprávní úpravy při současném zachování nezbytných sociálních standardů a jistot.

Dle autorů není cílem této monografie postihnout komplexním způsobem všechny oblasti pracovního práva z hlediska možností jejich liberalizace, ale snahou autorů je zejména posunout doposud především obecně

* Mgr. Hana Zemanová Šimonová, advokátka, studentka doktorského kombinovaného studia na Katedře pracovního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

vedené debaty o liberalizaci pracovněprávních vztahů do konkrétnější podoby, a to prostřednictvím rozboru vybraných institutů pracovního práva, v nichž lze spatřovat nástroje liberalizace a modernizace pracovního práva.

I přes výše uvedený cíl celé monografie je první kapitola věnována obecným otázkám dané problematiky, a to jednak úvahám nad vlastní potřebou liberalizace pracovněprávních vztahů, o jejich limitech vyplývajících z platné právní úpravy, a dále vymezení pojmů liberalizace a flexibility. Obecné zaměření první kapitoly je nutno ze systematického hlediska hodnotit kladně, neboť čtenáře srozumitelným způsobem vtáhne do problematiky a seznámí jej se základními pojmy, které jsou v publikaci dále používány.

Druhá kapitola se zabývá možnostmi liberalizace v kolektivním pracovním právu a rozlišuje jednak liberalizaci organizační, v rámci níž se věnuje vymezení subjektů kolektivního pracovního práva *de lege lata* a *de lege ferenda*, a dále liberalizaci obsahovou, která se týká práv a povinností a vzájemného vymezení kompetencí jednotlivých subjektů kolektivního pracovního práva.

Následující kapitoly se věnují vybraným institutům individuálního pracovního práva, které jsou v souvislosti s liberalizací pracovněprávních vztahů nejčastěji zmiňovány a diskutovány. Jedná se o pracovní poměr na dobu určitou, pracovní dobu a skončení pracovního poměru. Předmětem samostatné kapitoly je problematika řízení zaměstnance ze strany zaměstnavatele jakožto jednoho ze základních znaků závislé práce. V rámci této kapitoly je rozebráno několik dílčích institutů, a to *homeworking* a *teleworking*, dohoda o dočasném přidělení a agenturní zaměstnávání, které různou intenzitou ovlivňují zaměstnavatelovo řízení zaměstnance.

Za klad předmětné monografie považuji její přístup k jednotlivým institutům pracovního práva, které srozumitelným způsobem definuje, a seznamuje čtenáře s jejich platnou právní úpravou, včetně evropských, příp. mezinárodních souvislostí. V rámci některých kapitol je uveden historický exkurs mapující vývoj příslušné platné úpravy, což lze přivítat zejména v případě pracovního poměru na dobu určitou, kde byl vývoj velmi rozmanitý a bohatý. S účinností od 1. 1. 2012 byla provedena prozatím poslední legislativní změna tohoto institutu, přičemž také na tuto novelu publikace pamatuje a tím si zachovává svoji aktuálnost.

Vybrané instituty individuálního pracovního práva jsou analyzovány zejména z pohledu liberalizace, přičemž autoři hledají možnosti, jakým způsobem a v jakých mezích ten který institut přispívá nebo by mohl přispět k liberalizaci pracovněprávních vztahů. V důsledku popsaného přístupu autorů nabývají tyto všeobecně známé instituty pracovního práva nový rozměr, což činí z monografie významnou součást knihovny každého, kdo se o problematiku pracovního práva zajímá. Stejně tak v monografii naleznou cenné informace ti, kteří se z obecného hlediska zabývají liberalizací a flexibilitou pracovněprávních vztahů nebo ti, kteří hledají nové možnosti pohledu na vybrané instituty pracovního práva.

Jsem toho názoru, že monografie představuje vysoce kvalitní zpracování předmětné problematiky a že autoři beze zbytku splnili svůj cíl vytyčený v jejím úvodu a alespoň částečně posunuli vnímání liberalizace pracovněprávních vztahů od abstraktního uvažování ke konkrétním otázkám. Jedná se o vítaný počín v tak aktuální oblasti pracovního práva, jakou liberalizace pracovněprávních vztahů bezesporu představuje.